

A házassági eskü

III. rész

Én... esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, örök Isten, hogy ...-t, akinek most Isten színe előtt kezét fogom, szeretem. Szeretetből veszem el őt / Szeretetből megyek hozzá Isten törvénye szerint, feleségül. Hozzá hű leszek, vele megelégszem, vele szentül élek, vele tűrök, vele szenvedek, és őt sem egészségében, sem betegségében, sem boldog, sem boldogtalan állapotában, holtomig vagy holtáig, hitetlenül el nem hagyom, hanem teljes életemben hűséges gondviselője / segítőtársa leszek. Isten engem úgy segítsen. Ámen.

„... vele tűrök, vele szenvedek...”

A házasság életközösség. Az életnek azonban vannak napsütéses és borús időszakai. Talán a házasságkötésre készülve hajlamosak vagyunk elfeledkezni az árnyoldalakról, de a házassági eskü emlékeztet bennünket rá. Ezért beszélünk is kell róla.

Manapság, amikor szinte általánosnak mondható, hogy a fiatal párok *csak akkor* akarnak összeházasodni, amikor már „minden sínen van”, amikor jó körülmények közé kerülnek (kész, berendezett ház, ellátva minden géppel és kütyüvel), amikor már nincsenek gondok, vagy amikor mindkét félnek van munkája, és összejött elég pénz az esküvőre — úgy tűnik, mintha el akarnánk feledni, hogy bajok, gondok mindig vannak és lesznek az életben. Nem tudjuk magunkat bebiztosítani. Sem betegségekkel szemben, sem anyagi veszteségekkel szemben, sem munkanélküliséggel szemben, sem a gyakorlatilag nulláról való újrakezdéssel szemben (hitelválság, természeti katasztrófa, rablás, kifosztás, stb.).

Minden házasságban nagy válságot okoz, amikor egyik napról a másikra teljesen felborul az addig megszokott, remélt, nyugodt élet. De még az ilyen válságokat is könnyebb átélni, végigküzdeni, ha nem csak egy ünnepélyes pillanatban könnyelműen elmondott beszéd a „vele tűrök, vele szenvedek”, hanem szívből kimondott, emlékezetben tartott és elhatározott fogadalom, Isten előtt vállalt eskü, aminek megtartásához Isten segítségét kérjük.

... Férfi, aki házassága harmadik évében egész életére szólóan lenyomorodott, el akart válni a feleségétől, hogy ne legyen terhére. De felesége azt mondta: esküt tettem Isten előtt: vele tűrök, vele szenvedek... És kitartott férje mellett csaknem 40 éven át...

... Egy lelkészt, akit Ceausescu börtönébe zártak, 20 évre ítélve hitvalló életéért (7 évet le is töltött), azzal gyötörtek, hogy a felesége beadta a válópert ellene, mert boldogulni akar az életben. Ő azonban azt mondta: lehetetlen, hogy a feleségem ne tartson ki mellettem, hiszen esküt tett. Évekig nem tudtak egymásról. De kitartottak egymás mellett. És ez is éltette a férjét! Míg volt olyan rabtársa, akitől valóban elvált a felesége, s ez tette annyira tönkre a lelkét, hogy ott halt meg a Duna-deltában...

Nem láthatjuk előre még a következő napot sem, ezért az eskünek ezt a részét, és a soron következőket is tudatosan végig kell gondolni.

Vele tűrök: Sorsunkat nem mindig könnyű elfogadni. Különösen egy olyan világban, ahol a siker, a fiatalság, a szépség megtartása, a könnyű élet, a szórakozás, a gyors meggazdagodás az elfogadott. Aki nem tud lépést tartani, az végérvényesen lemarad, azt lesajnálják, sok esetben kinézik maguk közül.

Ez a szemlélet nagy terhet ró a fiatal házásokra, de nemcsak a fiatal házásokra, s nagy terhet ró minden emberre is. „Nem vitte semmire...” ... „Nincs semmije...” gondolata végül oda is sodorhat: „Nem ér semmit az élete...”

Csakhogy az élet, a házasság, a család értékének mérője valójában nem a gazdagság, nem a karrier, nem a háztartásban található szórakoztató elektronika mennyisége, stb.

Igaz, hogy nagy nyomást gyakorolnak ránk a körülöttünk élő emberek, a reklámok, mások előmenetelének látványa, és nem egyszer érezzük azt, hogy nekünk nem jutott annyi, mint másnak, de ettől még nem dől össze a világ. Nem dől össze a világ – ha tudunk együtt túrni! Ha nem egymást hibáztatjuk: miért nem vitted többre, miért nem alkudtál meg, miért vagy ilyen élheterlen, stb., hanem szeretettel hordozzuk együtt a nekünk közösen jutott életet. Akár a munkanélküliség terhe idején. Akár egy betegség idején. Akár egy kudarc idején.

Akár a gyermekek betegsége idején, vagy a gyermekáldásra való várás – vagy annak elmaradása – idején.

A vele tűrök vallomásában benne van, hogy nem hajszoljuk bele magunkat, egymást pl. egy adósságcsapdába, csupán azzal, hogy valamit hamarabb szeretnénk megszerezni, mint amikor már természetes módon „futja” abból, amink van. A vele tűrök azt is jelenti, hogy amire nem tudunk előre spórolni, azt nem kényszerítem ki a hitvesemből, hogy vegye meg hitelre. Sokszor csupán ennyi elég, hogy kikészítse a házasságot: nem tudok *még egy kicsit* túrni.

Vele tűrök: Ennek feltétele az állandó párbeszéd a családban! Annak ellenére, hogy általában a nők a megbeszélés során dolgozzák fel a feszültségeiket, a férfiak pedig már akkor beszélnek a feszültségeikről, amikor feldolgozták magukban, ki lehet és ki kell alakítani annak rendjét, szokását, hogy mindkét fél tud a másik dolgáról, gondolatairól, kérdéseiről, vívódásáról. Tudatosan is oda kell figyelni a férfiaknak arra, hogy feleségüknek igénye van a meghallgatásra, a gondolataik kibeszélésére. De tudatosan oda kell figyelniük a nőknek arra, hogy a férjüknek időnként magányra, csendre van szüksége.

Az egyiknek ott kell állnia a felesége mellett, és nyitott füllel, nyitott szívvel meghallgatnia, a másiknak ott kell állnia a férje mellett, és nyitott szívvel, nyitott füllel együtt hallgatnia. Szeretettel és türelemmel megtalálják azt az egyensúlyt, ahol elegendő idő jut a megbeszélésre és az együtt hallgatásra is.

S vele tűrök. Ha neki túrnie kell, akkor tűrök, várok vele én is. Ha ő túr miattam, tűrök én is vele. Figyelve rezduléseit, hol, miben tudok segíteni, tolakodás nélkül. A vele tűrök fogadalmában benne van az arra való készség, hogy a szükséges időben jelen legyek, s az alkalmatlan időkben hátrébb tudjak húzódní, sértődés, kötözködés, számonkérés nélkül.

Vele tűrök, ezért vele és érte kész vagyok lemondani is elképzeléseimről, vágyaimról. Mert fontosabb nekem a házastársam, mint a magam elképzelése, vágya, „kitörési pontjai”.

Benedek Elek „Három kívánság” c. meséje fejeződik így be: „Mit volt mit tenni, a szegény asszony mégiscsak azt kívánta, hogy az ura orráról essék le a kolbász. Mikor aztán leesett, a hamut szépen lemosta róla, úgy megették egy ültükben, hogy egy falat sem maradt belőle. Evés közben szépen megbékültek, s többet a szegénység miatt nem veszekedtek, hanem dolgoztak sokat. Lett aztán ökör is, ló is, lett föld is, lett szép ház is. Még ma is élnek, ha meg nem haltak.”

Később lesz erről még szó, de itt is meg kell jegyezni: A gyermekvállalás sem létezhet a „vele tűrök” komolyan vétele nélkül! Hiszen a gyermekáldás – különösen az első években – sok közös túrésre késztet. Nemcsak az éjszakai sírásról van szó, hanem az élet átrendezéséről és sok addig fontosnak tartott dolog fontossági sorrendjének átértékeléséről is. A pici baba, a növekvő, mindent felfedező gyermek mellett igen sok türelemre van szükség, ahol mindkét szülőnek együtt kell túrni – sok humorral, derúvel, és egymás terhének átvállalásával. Hiszen lehet, hogy egy kedves, szívünkhöz nőtt tárgyat tör össze. Összetépi azt a fényképet, amelyből csak egy volt... Tönkreteszi az új gépet, mert senki sem gondolta volna, hogy egy kisgyermek éppen abba tud bedugni egy kis fém tűt, vagy egy kis pénzt, stb.

Ha ekkor a szülők egymást kezdik okolni: „mert te nem vigyáztál rá”, stb., akkor bizony könnyen elmérgesedhet a helyzet. Ezért hát eszünkbe kell jutni a fogadalomnak: vele tűrök... S akkor még nem is beszélünk a beiskoláztatás vagy éppen a kamaszkor (bocsánat: komiszkor) gyönyörúségeiről ☺☺ ... *A vele tűrök fogadalmának megtartásához szükségünk van Isten segítségére és a szeretet Istentől kapott leleményességére is!*

Vele szenvedek: Több és más ez, mint a „vele tűrök”. A szenvedésben fájdalom van. Már pedig a fájdalomtól az egészséges testű és lelkű ember ösztönösen menekül. A fájdalom jelez: baj van, menj innen, vigyázz magadra!

A „vele szenvedek” esküje szembe megy az ösztöneinkkel. A vele szenvedek esküje a szeretetre épít: vele maradok akkor is, amikor nehéz, amikor az nekem is szenvedést jelent. Nem hagyom magára. Nem engedem el. A szeretet döntése ez még akkor is, ha lemondással, gyötrellemmel jár. Mert „ketten lesznek egy testté”, s amikor egy test egyik tagja szenved (sebes a lába, eltörött a karja, megégett az arca, stb.) azért még nem dobja ki magából a test, hanem együtt szenved vele. A házaspárok esetében természetesen mégsem ilyen automatikus ez. Az együtt szenvedéshez kell az egy testté létel elfogadása: egymáshoz tartozunk elválaszthatatlanul, és kell a szeretetben való döntés: vele maradok, kitartok mellette!

Akik ezt a döntést nemcsak felszínesen hozták meg, azok megtalálják a módját, hogy mellette legyenek, mellette maradjanak házasársuknak a nehéz időkben is.

Akik ezt a döntést nem tudják meghozni, vagy nem veszik komolyan, azok a bajba, nyomorúságba, súlyos betegségbe jutott házasársuktól elmenekülnek. Eldobják maguktól...

Az egészséges házasságban a rövidebb vagy hosszabb ideig tartó szenvedést is együtt hordozzák. Közben nem egyszer hallani, hogy az egészséges(ebb) házasárs nem kínzó, nyomasztó szenvedésnek éli meg, hogy mellette kell lennie a hitvesének!

De a „vele szenvedek” esküje a szenvedő számára is hordoz kötelezettséget! Különösen a férfiak, de a nők között is vannak olyanok, akik igyekeznek teljesen eltitkolni bajukat, fájdalmukat, testi, lelki szenvedésüket. Szeretetből, félreértett jóindulatból. Csakhogy a teljes életközösséghez hozzá tartozik az együtt szenvedés is! Jó, ha mindenki maga igyekszik hordani a maga terhét! De a házasságban nemcsak a közös örömök élvezetért vagyunk együtt, hanem bajaink együtt hordozásáért is! Milyen közösség az, ahol életünk egy részét eltitkoljuk a másik elől? Ki előtt mutatkozhatnánk bátrabban „gyengének”, mint éppen a házasársunk előtt?

Manapság sok olyan „búcsúzást” is lehet látni, amikor a kórházban, a halálos beteg úgy tesz, mintha nem tudná, hogy haldoklik, a hozzátartozók meg titkolják előtte, hogy nekik már az orvos megmondta: hetek, esetleg csak napok vannak hátra.

Mennyi mindent elmondhatnának egymásnak, ha készek lennének együtt szenvedni! Mennyi fontos, értékes mondandó: szeretetteljes szavak, vigasztalás, bátorítás, bűnvallás és bűnbocsánat hangozhatna el, ha nem áltatnák egymást! Manapság azonban nem divat együtt szenvedni. Inkább kidobjuk a nyakunkból a szenvedést és a szenvedőt, pedig az együtt szenvedés érlel ki igen drága, és az életben később nagy kincsnek bizonyuló pillanatok, gondolatokat, emlékeket. Amikor kimondják a házasságkötésükkor: vele szenvedek, akkor a házasság mélységeiről beszélnek. Arról, hogy nemcsak felszínes síkon kívánnak egymás mellett lenni, hanem az élet nagy és mély lelki hatásokat is kiformáló területén.

Bele tartozhat ebbe az apás szülés is természetesen, de bele tartozik a közösen hordozott gyász, amikor a házasársunk valakit elvesztett, s beletartozik a házasársam mélypontjának, depressziós időszakának az elhordozása, vagy éppen a munkahelyi csalódások miatti fájdalomban való részesedés.

Akik nem tudnak, nem akarnak együtt szenvedni, még nem értik a szeretet titkát. A házasság teljes életközösségéhez valóban hozzátartozik, hogy jóban, rosszban együtt vagyunk. S ehhez az az Isten ad segítséget, aki azt ígérte: „*Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok Istened!*” (Ézs 41, 10).

„*Mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt. Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk*” (Zsid 4, 15-16).

A „vele szenvedek” esküjének megtartásához a segítséget attól az Úr Jézus Krisztustól kapjuk, aki Isten létére együtt szenvedett velünk, emberekkel, hogy a szenvedések között is megtalálhassuk és megnyerhessük Isten segítségét, erejét. Oltalmát és békességét.

Amikor már úgy érezzük, hogy nem bírjuk tovább a szenvedést és házastársunk, szeretteink szenvedését, akkor is erőt kaphatunk elhordozáshoz attól, Aki értünk szenvedett a golgotai kereszten.

„... és őt sem egészségében, sem betegségében, sem boldog, sem boldogtalan állapotában, holtomig vagy holtáig, hitetlenül el nem hagyom...”

Talán elég lenne itt csak annyit mondani: soha! A házassági eskünk azonban éppen a részletezésével lesz annyira nyomatékos. Nincs, nem lehet az életnek olyan területe, nincs, nem lehet az életben olyan ok, ami jogot adna nekem, hogy elhagyjam a házastársamat.

Ez következik az előbb elmondottakból. Ez következik a „hozzá hű leszek”, a „vele tűnök, vele szenvedek” fogalmából.

Mégis ez a nyomatékos felsorolás arról is beszél: nem hagyom el akkor sem, ha én éppen az élet „másik” oldalán vagyok. Nem hagyom el akkor sem, ha én az élet napos, ő az árnyékos oldalán van, vagy fordítva. Nem hagyom el, ha beteg vagyok, ő pedig egészséges. Nem hagyom el, ha ő sikeres, én pedig pillanatnyilag kudarcok sorozatát élem. Nem hagyom el, amikor egyikőnk láthatóan öregszik, másikónk pedig még fitt és fiatalos. Nem hagyom el – mert szeretem. És Isten segítségét kérem a félelme, az irigység, a féltékenység legyőzéséhez! Mert lehet irigy, féltékeny egy házastárs is a házastársára, ha neki jobban megy. Lehet irigy, féltékeny egy házastárs is a házastársa sikereire, munkájára, egészségére és boldogságára!

Ezt a szakaszt elsősorban úgy szokták értelmezni, hogy itt az eskü az egészséges házastársat köti! Ő legyen hűséges! De nem csak ennyiről van szó! A bűnnel megrontott világban előfordul, hogy az egészséges akar szabadulni a betegtől, de előfordul az is, amikor a beteg akar szabadulni az egészségestől. Van, amikor a boldog akar szabadulni a boldogtalanától, de van olyan is, amikor a boldogtalant kísérti meg a gondolat, hogy eltaszítja magától a boldogot. (Ne felejtsük el: még magunkat sem ismerjük igazán!!!)

A házassági eskünek ez a felsorolása azt nyomatékosítja, hogy semmi sem indokolhatja meg, hogy hűtlen legyek a házastársamhoz! Mert ketten vagyunk egy! Többé már nem kettő, hanem egy! Ez az isteni rend!

Mivel pedig keresztyénként az isteni rendet tartom szem előtt, az Isten törvényéhez igazodom, ezért nem járhatok a hitetlenek útján! Hitetlenül – azaz az Istenbe vetett bizalmamat feladva, eldobva – el nem hagyom! „A házásoknak pedig nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy az asszony ne váljon el a férjétől. Ha azonban elválik, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön ki a férjével. A férfi se bocsássa el a feleségét.” (1Kor 7, 10-11)

De mi történik akkor, ha ő akar menni? A házassági eskü kétoldalú – ill. mivel Isten előtt kötjük meg, háromoldalú – szerződés. Amelyben mindenki a saját esküjéért felelős, szeretetben, az Isten és a házastárs iránti szeretetben. Tehát nem rávarrom magam a másikra, nem rákényszerítem magam a másikra, hanem szeretem. Ezért a szeretetben élő házastárs, míg a maga részére kötelezőnek tartja Isten előtti fogalmát, a házastársát mégis el tudja engedni – bármennyire fáj is. Ez az eskü nem jogosít fel tehát a zsarolásra, a kényszerítésre! Ez az eskü azonban – ha komolyan vesszük – felszabadít a szeretetre, mert kitágítja a szeretet határait és időtartamát, éppen azzal, hogy látszólag lekorlátozza a „szabadságunkat”!

Holtomig, vagy holtáig...: Mivel nem élünk örökké itt a földön, ezért tudnunk kell és számolnunk kell vele, hogy házasságunk is erre a földi életre adatott „csupán”. Ezért már a házassági esküben is kimondjuk: nem kötjük magunkhoz örökké a szerelmünket, a szeretett hitvesünket. Az örökkévalóságra szóló szövetségünk egyedül Istent illeti meg.

De házassági szövetségünk mégis egész életre szól! Mindaddig, amíg itt a földön mindketten élünk! Addig az érvényes: „*Amit tehát az Isten egybekötött, ember azt el ne válassa.*” (Mt 19, 6)

Amikor azonban egyikőnk távozik a földi világból, megszűnik a házassági eskü érvénye. Ezért tudnunk kell házastársunkat a halálunk pillanatában – vagy az ő halála pillanatában – elengedni. Mert eddig lehetünk az egymásé! Eddig a pillanatig összetartozunk, hiszen egyé lettünk. Eddig a pillanatig: ***hitetlenül el nem hagyom!***

S utána? Utána pedig elengedem, mert a földi élet után már csak Krisztusnak van joga őt magához kötni. Ezért az istenfélő házastársak nem kötik meg sem házastársukat, sem magukat különféle olyan ígéretekkel, amelyek a síron túl is kötve tartanak. Az özvegyeknek szabad újra házasodni! (Nem kapkodva, a gyász hirtelen fájalmában, pótléket keresve igazi társ helyett...) De szabad újra házasodni! „... *mert jobb házasságban élni, mint égni.*” (1Kor 7, 9b) „*Az asszonyt törvény köti, amíg él a férje, de ha a férje meghal, szabadon férjhez mehet ahhoz, akihez akar, de csak az Úrban.*” (1Kor 7, 40)

„Holtomig, vagy holtáig” esküje tehát megköt és felszabadít – a hűséges és élhető életre!

Népmeséinkben a házassági eskünek ez a része gyakran megjelenik: „*Ásó, kapa, nagyharang válasszon el minket...*” Azaz: csak a halál válasszon el minket (az előbbi felsorolás a sírásás, hantolás és a gyászjelentés eszközei)! Vagy a summázás: „*Boldogan éltek, míg meg nem haltak.*”

Amennyiben természetesnek vesszük, hogy itt a földön, ha születünk, akkor meg is kell halnunk, mert a bűntől megrontott világban semmi sem örök, akkor azonban sokkal becsesebbnek tarthatjuk az itt együtt tölthető időt. Ajándéknak minden együtt töltött percet, értékesnek a múltó esztendőket! Tehát nem pazaroljuk a magunk és a házastársunk életét, hanem arra törekszünk mindenkor, hogy közösen értékes életet éljünk, ahol az igazi kincs nem az, amit megesz a moly és a rozsda, hanem az, ami az életre, az örök életre megmarad.

Mivel nincs örök életünk itt a földön, ezért nincs időnk arra, hogy veszekedéssel, gonoszszággal, hűtlenséggel töltsük. Hanem éppen a holtomig vagy holtáig figyelmeztet arra, hogy minden napot szeretettel, jósággal, igazsággal, türelemmel, hűséggel, békeséggel kell meggazdagítanunk, és ehhez Isten segítségét kell kérnünk!

Holtomig, vagy holtáig: Ma vannak divatos eszmék arról, hogy Isten tévedett, s hogy egy házasság 20 évnél többet nem bír ki, stb....

Kibir! Szeretetlenben, bűnbocsánatban, egymás felé fordulásban, Isten segítségét kérve kibírhat egy házasság 50, 60 esztendőt is! Eleve kérdés, hogy meddig akarjuk „kibírni”. Akik eleve úgy indulnak neki, hogy rövidebbre teszik a mércét, mint a „holtomig, vagy holtáig”, azok nyilván nem is kérnek, nem is várnak erőt, hűséget, szeretetet életük végéig. Az ő házasságuk sebezhetőbb!

Persze minden házasság sebezhető! A bűn mindent megrontott, miért éppen az emberi kapcsolatok legszebbikét, legtöbb erőt, segítséget adó közösségét ne rontotta volna meg, és ne akarná megrontani? De ebbe nem kell belenyugodni! Ha romlik, ki kell javítani! Ha megsebződött, be kell kötni, meg kell gyógyítani! Nem hagyhatjuk, hogy csak úgy magától történjen minden, hiszen a házasság (is) spontán módon romlik, ha nem gondozzák!

A házasság gondozásnak is része a naponkénti Bibliaolvasás, a közös imádság! De a házasság gondozás része az is, hogy évente elolvasnak egy-egy keresztyén házassági tanácsadó könyvet. És része az is, hogy néhány havonta, de legalább évente elvonulnak – mint házaspár – valahova, kettesben. Amikor újra és újra meg tudják beszélni életüket, felfrissítik szeretetüket, átmelegítik egymás lelkét! Szükség van rá! Mert holtomiglan-holtodiglan, az általában hosszú idő, de mégis rövid ahhoz, hogy eltékozzanak!

Kölcsönös szeretetben, kölcsönös egymásért való küzdelemben, kölcsönös odaadásban, hűségben: egymáséi: **holtomiglan, holtáiglan!**